

Vad dagens kristna behöver veta om nya testamentet på grekiska

Av G. W. Anderson

I de senaste åren har det varit mycket förvirring kring de moderna översättningarna och utgåvorna av det grekiska Nya Testamentet. Vissa personer gör anspråk när det gäller grekiska Nya testamentet utan att ha information och fakta till stöd. Många gör anspråk på att ha den mest tillförlitliga översättningen, därför att den är grundad på de bästa nu förekommande grekiska texterna. Andra anser att deras översättning är bättre än AV, därför att AV och dess underliggande Textus Receptus lägger till varianter och extra satser till texten. Andra anser emellertid att Nya Testamentets grekiska text är inte så viktig, därför att deras favoritöversättning är bättre. Andra säger att den grekiska texten inte är så viktig, helt enkelt för att de flesta inte kan läsa den grekiska som fanns på Nya Testamentets tid. Men den grekiska text som en översättning bygger på, påverkar hur den kristne läser Bibeln, och hur han förkunnar Guds Ord, och bär vittnesbörd om Jesu Kristi frälsande nåd. Det är nödvändigt att dagens kristne förstår betydelsen av den traditionella grekiska texten i sitt kristna liv.

Den traditionella texten

Först av allt är det nödvändigt att förstå vad som menas med uttrycket 'den traditionella texten'. Under det första århundradet efter Kristi uppståndelse, använde Gud människor för att skriva ner Hans Ord (2Pet:1:21) Resultatet blev en samling brev och böcker, skrivna på grekiska (koiné, som kallas de ursprungliga handskrifterna.) Dessa brev och böcker kopierades om och om igen, genom århundradena och spreds världen över. Dessa kopior innefattar manuskripten till Nya Testamentet. Över 5000 av dessa manuskript på grekiska har överlevt tills idag. Det stora flertalet av dessa grekiska manuskript stöder vad som kallas den bysantinska texttraditionen. Den kallas bysantinsk, därför att den kom från hela den grekisk talande världen på den tiden. Dessa bysantinska manuskript utgör, vad som kallas Nya Testamentets traditionella text. Den tryckta versionen som bäst representerar den bysantinska texttypen är Textus Receptus, [betyder den "Emottagna Texten"]. Dessutom har vi också tillgängligt flera verk, där åtskilliga kyrkofäder har citerat från manuskripten. John Burgons verk har fastställt att den grundtext som flera kyrkofäder använde, är den text som nu är känd som den bysantinska.

Textus Receptus sammanställdes från ett antal bysantinska manuskript av olika nedtecknare från början av 1500 talet. Bland annat var det utgåvor av sådana som Erasmus, Stephens, Beza, Elsevier, Mill och Scrivener. Utgåvorna skiljer sig lite från varandra, men anses fortfarande som samma grundtext. Vissa utgåvor var populära i olika länder och utgjorde grunden för översättningen av Nya Testamentet. Textus Receptus, som den senare kallades, användes av Tyndale, och sedan av dem som översatte King James engelska översättning 1611 och övriga översättningar under Reformationen.

Den kritiska texten

Under 1800- och 1900talet har en annan form av Nya Testamentet på grekiska kommit ut, och används i de flesta moderna översättningarna. Den kritiska texten, som den kallas, skiljer sig stort från den traditionella texten, i det att den utelämnar många ord, meningar, och verser, som fanns i Textus Receptus och de översättningar som är grundade på den.

De moderna manuskripten är huvudsakligen grundade på en handfull grekiska manuskript från 300-talet och framåt. Två av dessa, som många moderna lärde anser vara överlägsna de bysantinska, är Sinaiticus och Vaticanus, (300-talet). Dessa härrör från en texttyp som är känd som den alexandrinska, (p.g.a. dess ursprung i Egypten), denna texttyp hänvisades till, som den neutrala texten, av textkritikerna Westcott och Hort. Dessa två manuskript bildar grunden till det grekiska Nya testamentet, och kallas 'den kritiska texten' som har spridits vitt omkring sedan slutet av 1800-talet. På senare år har det förekommit flera försök att förbättra texten genom att kalla den för den 'eklektiska' texten, (som betyder att många andra manuskript har konsulterats i arbetet med den), men det är fortfarande en text som har sin centrala grund i dessa två manuskript.

Problem i den kritiska texten

Det finns många problem med utelämnanden som karaktäriserar detta grekiska Nya Testament. Verser och satser som finns i kyrkofädernas skrifter från c:a 200 till 300 e. Kr. fattas i den Alexandrinska Texten som daterar från c:a 300 till 400 e.Kr. Däremot finns dessa tidiga satser och meningar i manuskript från 500 e.Kr. och framåt. Ett exempel på detta är Markus 16:9-20: detta stycke finns i Ireneus och Hippolytus skrifter i 2:a århundradet, och i nästan alla manuskript med Markus ev. från 500 e.Kr. och framåt. Den fattas i två alexandrinska manuskript, Sinaiticus och Vaticanus.

Detta är bara några exempel på detta problem. Det är många ord, verser och meningar som är utelämnade från de moderna versionerna men som finns i den Traditionella, eller Bysantinska texten, och då alltså även i Textus Receptus. Den kritiska texten skiljer sig från Textus Receptus i 5337 fall, enligt en uträkning. Vaticanus utelämnar 2877 ord i evangelierna, Sinaiticus utelämnar 3455 ord i evangelierna. Dessa problem mellan den kritiska texten och Textus Receptus är mycket viktiga för en riktig översättning och tolkningen av Nya Testamentet. Tvärtemot vad de menar som stöder den kritiska texten, påverkar dessa utelämnanden läran och tron i det kristna livet.

Flera exempel på läromässiga problem som har förorsakats av den kritiska texten följer här. Detta är på intet sätt en fullständig lista.

Den moderna rekonstruerade texten utelämnar hänvisningar till:

- jungfrufödelsen i Lukas 2:33.
- hänvisningar till Kristi gudom i 1 Tim.3:16.
- hänvisningar till Kristi gudom i Rom. 14:10,12.
- hänvisningar till Kristi blod i Kol.1:14.

Dessutom har det uppstått fel i Bibeln i Mark. 1:2, på det här stället i den kritiska texten, har Jesaja gjorts till författare av Malakis bok. På åtskilliga ställen i Nya testamentets text har Jesusnamnet utelämnats från den kritiska Texten, 70 gånger har "Jesus" tagits bort, och 20 gånger har "Kristus" tagits bort.

Ett annat problem med den moderna kritiska texten är att de två huvudmanuskripten som texten är uppbyggd på, Sinaiticus och Vaticanus, inte stämmer överens sinsemellan på över 3000 ställen, bara i

evangelierna. Den alexandrinska texten presenterar sig som en text som karaktäriseras på många ställen av formuleringar som inte är vanliga i deras egen traditions manuskript. Den kritiska texten kännetecknas av ett ordval som på originalspråket är svårt, abrupt och till och med är omöjligt. Det tycks som om, oavsett hur avvikande eller underliga de olika formuleringarna än är, skulle en nedtecknare av de gamla handskrifterna (som det ibland påstås) aldrig göra en förändring som inte stämmer överens med andra manuskript, han skulle istället ändra så att det blev lättare att läsa.

Mycket har sagts om att den alexandrinska grundtexten är väldigt gammal. Detta är sant, men det väsentliga är inte hur gammalt ett manuskript är, utan hur många kopior det är från originalet. Ett manuskript som daterats från 10:e århundradet, kan ha varit det femte i en serie kopior från den ursprungliga handskriften, medan ett manuskript som daterats från 3:e århundradet kan ha varit det hundra i en serie kopior. Eftersom det är svårt att räkna ett manuskripts släktskap, är det viktigt att notera att åldern är relativ i den meningen att du kan ha ett korrupt manuskript från 3:e århundradet, eller ett trovärdigt manuskript från 10:e århundradet.

En bra illustration till detta är att anta att det är år 3000, och man har funnit en engelsk Bibel från 1970-talet. Anta att det är den äldsta Bibel som finns och att den Bibeln skiljer sig på flera ställen från den som de kristna använder år 3000. Man kan föreställa sig att den vetenskapliga kritiken med sina metoder lovprisar ålderns värdighet hos den gamla Bibeln, kvaliteten på sidorna och tryckningen, layouten och papperet, inbindningen o.s.v. Men deras argument skulle falla isär, när de börjar översätta den gamla boken till moderna språk och de kristna på den tiden, börjar upptäcka att det var Nya Världens, alltså Jehovas Vittnens översättning.

Gud har bevarat sitt ord

Nya Testamentets traditionella text förstås av bibeltrogna konservativa kristna som att den är bevarad av Gud. Gud har lovat i sitt Ord att Han inte bara skulle bevara sitt Ord för kommande generationer, utan att Hans Ord skulle bestå och hållas fritt från korruption.

- Matteus 5:18 fastslår: "Ty sannerligen säger jag er: Förrän himmel och jord, skall inte ett jota, eller en enda prick i lagen förgås förrän allt har skett."
- Jesaja 59:21 säger: " Och detta är det förbund, som jag å min sida gör med dem, säger Herren: min Ande som är över dig, och orden som jag har lagt i din mun, de skola icke vika ur din mun, ej heller ur dina barns och barnbarns mun, från nu och till evig tid, säger Herren."
- Joh: 10: 35 säger: "Skriften kan inte upphävas."

Dessa verser visar att Gud har inte lämnat sin församling i århundraden utan ett auktoritativt Guds Ord, och Guds folk har genom århundradena troget kopierat om och om igen de ursprungliga handskrifterna. Kyrkan (församlingen) världen över, har använt den Traditionella Texten i alla dess former och Gud har sett till att mängder av avskrifter har kommit ut och fört till frälsning för generationer genom denna process. Detta att Gud har bevarat sitt Ord finns med i Westminster trosbekännelse, kapitel 1, paragraf 8:

"Gamla Testamentet på hebreiska, som var modersmål hos Guds folk sedan gammalt, och Nya Testamentet på grekiska, som på den tiden det skrevs ned var det mest kända världsspråket, var omedelbart inspirerat av Gud, och har genom Hans omsorg och försyn hållits rent i alla tider, och är därför autentiskt, så att Kyrkan i alla tvister gällande tron kan slutgiltigt åberopa dem."

Denna dyrbara doktrin att Ordet är bevarat genom gudomlig försyn, har glömts bort av alla moderna textkritiker. Många behandlar Guds Ord som vilken bok som helst, som kan underkastas de nycker och förändringsnormer som de moderna vetenskapsmetoderna har. Många av den högre kritikens destruktiva former från 1800-talet beror på att man inte tror på att Bibeln är en övernaturlig bok. Bibeln har de

kännetecken på inspiration som den troendes ögon klart kan se, men som trampas under fötterna av dem som rusar huvudstupa mot fördärvet. Men trots detta har Gud rest upp ett folk som älskar Hans Ord och erkänner inspirationen som de första kristna erkände den, och att de avskrifter som spreds genom generationerna väl representerar vad Gud har menat skulle användas. Detta betyder inte att varje utgåva av Grekiska Nya Testamentet skulle vara perfekt, men det betyder att det Nya Testamente vi har idag är väsentligen detsamma som har passerat genom tidsåldrarna, med hjälp av olika grupper troende som har älskat och hållit Hans Ord.

Styrkan i hur Gamla Testamentet har bevarats, beror på den nedtecknares skicklighet, som har skrivit Gamla Testamentet på hebreiska. I Nya Testamentet ser man det genom den mängd manuskript vi förfogar över. Det har varit Guds metod för att bevara sitt Ord rent. Detta bibehållande gör att inte bara en enda lokal text, som t.ex den alexandrinska, kan vara dominerande. Det krävdes liberalism och otro för att utmana detta bevarande av texten. Det har aldrig bevisats att dessa få alexandrinska texter, har existerat utanför Alexandria i Egypten. Många av Guds folk världen över, skulle förkasta den kritiska texten i alla dess former. Den praktiska tillämpningen av att Ordet är bevarat, är att den troende av idag, måste välja mellan en modern, konstruerad text, väsentligen grundad på två manuskript från 300-talet, som utelämnar Kristi gudom på många ställen, och uppskattas av många att ha utelämnat ungefär 200 verser, vilket motsvarar 1 och 2 Petrus brev, eller så måste han välja en text som Gud har använt genom århundraden. Använder vi den text som Gud har välsignat och som bäst förhärskar Herren Jesus, eller gör vi inte det?

De tryckta översättningarna av grekiska Nya Testamentet som gavs ut på 1500-och 1600-talet, producerades av män som förstod vad Guds härlighet innebar, och vikten av att ha tillförlitliga avskrifter av Bibeln. Från det verk som är känt som "Complutensian Polyglott" till Erasmus olika utgåvor, till Robert Stephens fyra utgåvor, (den bäst kända är texten från 1550 och som är grunden för det som kallas Berry Interlinear eller The Englishman's Greek New Testament), till den store kritikern Theodor Bezas verk på fem band, till Elzeviers utgåvor 1624 och 1633, och slutligen H.A. Scriveners verk, på 1870- och 1880-talet, har vi lärdom i textkritik och den trognaste och noggrannaste attityden till manuskripten som man kan tänka sig. Nya Testamentets traditionella text var reformationens text och oavsett om det var Erasmus eller Stephens verk, Luthers egen översättning eller reformationens arvtagare, sådana som Westminster's Divines eller den Auktoriserade Versionens översättare på engelska, har den texten använts vida omkring och varit oerhört välsignad av Gud.

De troendes ansvar idag

Textkritikern J. Harald Greenlee har sagt: "Nya Testamentets textkritik är det grundläggande studiet av Bibeln, en förutsättning för allt annat bibliskt och teologiskt arbete." (2) Att säga så är ingen överdrift. Som troende har vi ett ansvar i vår tid att proklamera Evangeliet, det rena och outspädda Evangeliet. Vi har rätten och förmånen att vara de nästa i raden att skydda Guds Ord och proklamera det. Varje enskild kristen måste avgöra sig på den här punkten, om vilken text som är den korrekta. Detta beslut måste tas, medvetet eller omedvetet av varje enskild troende. Beslutet tas när den troende bestämmer sig för vilken bibelutgåva han tänker använda för att läsa eller studera. Om han väljer en översättning som är grundad på korrupta manuskript, som utelämnar det som handlar om Kristi gudom, försoningen, jungfrufödelsen, då medför beslutet att villfarelsen förs vidare till nästa generation. Men om den kristne av idag, väljer en översättning från Nya Testamentets Traditionella text, medför beslutet att man kan fortsätta att se hur Gud verkar genom sin försyn och omsorg att Ordet bevaras komplett, inte bara i den här generationen utan även i de kommande generationerna.

1. Se "The Great Omission" The Quarterly Record, London, England: The Trinitarian Bible Society no 524, Juli-september 1993.

2: J. Harold Greenlee: "Introduction to the New Testament Textual Criticism", Grand Rapids MI USA. William B Eerdmans Publishing Co, 1964, sida 17.

EN BIBLIOGRAFI TILL STÖD FÖR NYA TESTAMENTETS TRADITIONELLA TEXT

"The Ancient Manuscripts of the New Testament." Quarterly Record, London England. The Trinitarian Bible Society, no 510, January-Mars 1990.

Anderson G.W. och D.E.A. "A Textual Key to the New Testament," London, England. The Trinitarian Bible Society, 1992.

"The Authenticity of the last twelve verses of the Gospel according to Mark demonstrated by the evidence of the ancient manuscripts," artikel no 16, London England. The Trinitarian Bible Society, n.d.

"The Authorized Version. What today's Christian needs to know about the A.V." Artikel no 75, London, England. The Trinitarian Bible Society.

Burgon John William. "The Causes of Corruption of the Traditional Text of the Holy Gospels." London, George Bell & Sons 1896.

"The Last Twelve Verses of the Gospel according to S. Mark." Oxford J. Parker & Co. 1871.

"The Revision Revised" Fort Worth, TX, USA A.G. Hobbs Publications 1983.

"The Traditional Text of the Holy Gospels," London, George Bell & Sons 1896.

Clark, Gordon H. "Logical Criticisms of Textual Criticism." Jefferson MD, USA: The Trinity Foundation 1986.

Dabney Robert L. "The Doctrinal Various Readings of the New Testament Greek", Discussions of Robert Lewis Dabney, vol. 1, Carlisle PA, USA. The Banner of Truth Trust, 1967.

"The Revised Version of the New Testament." Discussions of Robert Lewis Dabney, vol. 1, Carlisle PA, USA. The Banner of Truth Trust, 1967.

"The English Bible: its Origin, Preservation and Blessing." Artikel no 101, London, England. The Trinitarian Bible Society, nd.

Fuller David Otis: "Counterfeit or Genuine." Grand Rapids MI USA. Grand Rapids International Publications, 1978.

"True or False." Grand Rapids, MI, USA. Grand Rapids International Publications 1983.

"Which Bible?" Grand Rapids MI, USA, Grand Rapids International Publications 1970.

"God was manifest in the Flesh", artikel no 103, London, England. The Trinitarian Bible Society, n.d.

Hills Edward Freer. "The King James Version Defended," Des Moines, IO USA. The Christian Research Press, 1984.

"The New International Version: What today's Christian needs to know about the NIV." Artikel no 74. London, England: The Trinitarian Bible Society, nd.

"The New Testament, the Greek Text underlying the English Authorized Version of 1611 (Textus Receptus). London, England. The Trinitarian Bible Society n.d.

Pickering Wilbur N. "The Identity of The New Testament Text", Nashville, TN USA. Thomas Nelson Publishers, 1977.

Scrivener F.H.A. "The Authorized Edition of the English Bible 1611. Its Subsequent Reprints and Modern Representatives." Cambridge, England. The University Press 1884.

"A plain introduction to the Criticism of the New Testament for the use of Biblical Students." tredje upplagan. Cambridge, England. Deighton, Bell and Co, 1883.

Sturz, Harry A. "The Byzantine Text Type and New Testament Textual Criticism." Nashville, TN, USA. Thomas Nelson Publishers, 1984.

van Bruggen, Jacob: "The Ancient Text of the New Testament," Winnipeg, Ont. Canada, Premier 1976.

"The Future of the Bible", Nashville, TN, USA. Thomas Nelson Publishers, 1978.

"What is wrong with the modern versions of the Holy Scriptures?" Artikel no 41, London, England, The Trinitarian Bible Society n.d.

"Why 1 John 5:7-8 is in the Bible," Artikel no 102, London, England. The Trinitarian Bible Society n.d.

Wisse Frederik: "The Profile Method for Classifying and Evaluating Manuscript Evidence." Grand Rapids, MI, USA: Wm.B. Eerdmans Publishing Co, 1982.

"The Word of God among all Nations: An Introduction to the Society's Principles." London, England. The Trinitarian Bible Society n.d.

Besök gärna vårt Internationella Högkvarter eller vår närmaste filial för information om andra utgåvor av The Trinitarian Bible Society. Vi inbjuder dig också till se våra andra artiklar på nätet (online).

Copyright 1994 Trinitarian Bible Society. Översatt och utgiven på Svenska Reformationsbibelsällskapets hemsida med tillstånd från Trinitarian Bible Society.